

YUQUMLI ENDOKARDIT JARROHLIGI

*Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi**Jamoat salomatligi texnikumi*

DAVIROVA GULBAXOR MAMASALIYEVNA

Annotatsiya: Yuqumli endokardit operatsiyasi og'ir yurak qopqog'i infektsiyalari bo'lgan odamlar uchundir. Turli xil protseduralar bakteriyalar va qo'ziqorinlarni yo'q qiladi va shikastlangan yurak klapanlarini tiklaydi. Aksariyat odamlar uchun jarrohlik yurak etishmovchiligi va boshqa hayot uchun xavfli asoratlarning oldini olishning yagona usuli hisoblanadi.

Abstract: Infective endocarditis surgery is for people with severe heart valve infections. Various procedures kill bacteria and fungi and repair damaged heart valves. For most people, surgery is the only way to prevent heart failure and other life-threatening complications.

Аннотация: Операция по лечению инфекционного эндокардита предназначена для людей с тяжелыми инфекциями клапанов сердца. Различные процедуры убивают бактерии и грибки и восстанавливают поврежденные клапаны сердца. Для большинства людей операция является единственным способом предотвратить сердечную недостаточность и другие опасные для жизни осложнения.

Yuqumli endokardit holat qo'ziqorin yoki bakteriyalar qon oqimiga kirib, yurak qopqog'i to'qimalariga hujum qilganda, odatda stomatologik ish yoki endoskopiya kabi invaziv muolajalardan so'ng paydo bo'ladi. Oddiy yurak qopqog'i to'qimasi tabiiy ravishda infektsiyaga chidamli. Ammo kasal klapanlarda infektsiyalarning paydo bo'lishini osonlashtiradigan nuqsonlar mavjud.

Yuqumli endokardit mening sog'ligimga qanday ta'sir qilishi mumkin?

Yuqumli endokardit qo'ziqorin yoki bakteriyalarning ko'p turlariga bog'liq bo'lishi mumkin. Davolashsiz, bu organizmlar ko'payadi va koloniyalar hosil qiladi (yurak klapanlaridagi massaga o'xshash jarohatlar o'simliklar deb ataladi).

O'simliklar sog'lom yurak qopqog'i to'qimasini yo'q qiladigan fermentlarni ishlab chiqaradi, bu esa oqish qopqog'i kabi qopqoq disfunktsiyasini keltirib chiqaradi. Bu yurak etishmovchiligini rivojlanish xavfini oshiradi. Agar bo'lak o'simlikdan ajralib chiqsa (emboliya), u qon oqimi orqali o'tishi va qon tomirlarini to'sib qo'yishi mumkin. Bu insult va o'pka emboliyasi yoki qorin bo'shlig'i organiga yoki ekstremitaga qon oqimining uzilishi (ishemiya) kabi hayot uchun xavfli asoratlarga olib kelishi mumkin.

Yuqumli endokardit qanday davolanadi?

Davolash infektsiyani keltirib chiqaradigan qo'ziqorin yoki bakteriyalar turiga va uning zo'ravonligiga bog'liq. Dastlabki bosqichlarda ushlanganida, antibiotiklar samarali bo'lishi mumkin. O'simliklar paydo bo'lganda, yurak qopqog'ining shikastlanishi yoki infektsiyalangan protez qopqog'i bo'lsa, ko'pincha jarrohlik zarur.

Yuqumli endokardit operatsiyasi menga qanday yordam berishi mumkin?

Jarrohlik yordam beradi:

- Infektsiyani nazorat qilish.
- Yurak qopqog'i shikastlanishi yoki emboliya tufayli yuzaga keladigan asoratlarni oldini olish yoki davolash.
- Yurak qopqog'i shikastlanishidan ta'sirlangan to'qimalarni almashtirish yoki tiklash.

Qanchalik tez operatsiya qilishim kerak?

Jarayoningizning vaqti sizning qanchalik kasal ekanligingizga bog'liq. Bemorlarning 30% gacha bo'lgan hollarda tashxis qo'yilgan kundan keyin operatsiya qilish yaxshiroqdir. Bu, ayniqsa, infektsiyalangan almashtirish klapanlari bo'lgan bemorlarga to'g'ri keladi.

Shoshilinch operatsiyani talab qilishi mumkin bo'lgan boshqa qopqoq bilan bog'liq muammolar:

- Aorta qopqog'i atrofidagi xo'ppozlar yoki anevrizmalar.
- Keng qamrovli shikastlangan ba'zi qo'ziqorin infektsiyalari.
- Yuqumli endokarditdan kelib chiqqan qopqoq muammolari tufayli yurak etishmovchiligi.

- Valfdan ajralib chiqishi mumkin bo'lgan katta o'simliklar.

- Mitral qopqoq xordalarining yorilishi, mushaklarni mitral qopqoq qopqoqlarining uchlari bilan bog'laydigan akkordga o'xshash tuzilmalardagi yirtiqlar (varaqalar).

- Mitral qopqoq stenoz.

- Yurak klapanlari to'liq yopilmaganda paydo bo'ladigan qopqoq etishmovchiligi yoki oqish klapanlari.

Sog'liqni saqlash xodimlari yuqumli endokarditning nevrologik asoratlari bo'lgan odamlarda operatsiyani kechiktirishi mumkin. Bularga ishemik insult va intrakranial qon ketish kiradi.

Operatsiyani kechiktirishning yana bir sababi infektsiyaning og'ir bo'lmagani va asoratlar xavfi yuqori bo'lmaganda. Bu odamlarga antibiotiklarni to'liq qabul qilish va jarrohlik yo'li bilan infektsiyasiz o'tish imkonini beradi. Shuningdek, u jarrohlarga sizning ehtiyojlaringiz uchun eng mos protsedurani rejalashtirish imkonini beradi. Tibbiyot xodimlari 20% dan 40% gacha bu usuldan foydalanadilar.

Yuqumli endokardit bilan og'rigan odam operatsiya qilmasligi uchun sabab bormi?

Kam sonli odamlar jarrohlik uchun etarlicha sog'lom bo'lmasligi mumkin. Bularga quyidagilar kiradi .Tiklanishni qiyinlashtirishi mumkin bo'lgan boshqa surunkali tibbiy muammolari bo'lgan odamlar.Katta jarrohlik amaliyotini o'tkazish uchun juda zaif bo'lishi mumkin bo'lgan keksa kattalar.Immunitet tizimi sog'lom bo'lmagan odamlar.

Operatsiya men uchun to'g'ri yoki yo'qligini qanday bilsam bo'ladi?

Tibbiyot xodimlari endokarditni davolash bo'yicha belgilangan ko'rsatmalarga amal qiladilar. Bundan tashqari, tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderlar sizga jarrohlik zarurligini aniqlash uchun turli baholashlardan foydalanadilar. Ular, shuningdek, jarrohlarga protsedurangizni rejalashtirish va muvaffaqiyatli bo'lganligini aniqlashga yordam beradi.

Baholarga quyidagilar kiradi:

Yuqumli endokarditni keltirib chiqaradigan bakteriya yoki qo'ziqorin turini aniqlash uchun qon serologik testlari.

Asoratlanish xavfini aniqlash uchun jismoniy va tibbiy tarix.

Transözofagial ekokardiyogram (TEE) va transtorasik ekokardiyogram (TTE) o'simliklarni aniqlash va yurak qopqog'ining shikastlanishini baholash uchun.

Endokarditning asoratlarini aniqlash uchun kompyuter tomografiyasi (KT).

Siz tiklanishning dastlabki bir necha kunida intensiv terapiya bo'limida qolishni kutishingiz mumkin, keyin siz oddiy kasalxona qavatiga borasiz. Provayderlar asoratlar belgilarini tekshirish uchun dastlabki bosqichlarda yuragingizni doimiy ravishda kuzatib boradilar. Qolgan infektsiyani yo'q qilish uchun operatsiyadan keyin bir necha hafta davomida antibiotiklarda (og'iz orqali yoki tomir ichiga) qolishingiz kerak bo'lishi mumkin. Uyga qaytganingizdan so'ng, siz xotirjam bo'lishingiz kerak. Bu vaqtda charchoq va og'riqni his qilish tabiiydir. Agar protseduradan oldin og'ir kasal bo'lgan bo'lsangiz, tiklanish ko'proq vaqt talab qilishi mumkin.

Xulosa. Yuqumli endokardit operatsiyasi davolash qiyin bo'lgan yurak qopqog'i infektsiyalari bo'lgan odamlar uchundir. Yurak qopqog'ini ta'mirlash yoki almashtirishni o'z ichiga olgan turli xil texnikalar kerak bo'lishi mumkin. Yuqumli endokardit jarrohligida tajribaga ega bo'lgan jarrohni ko'rish sizga yaxshi natijalarga erishish uchun eng yaxshi imkoniyatni beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. National Organization for Rare Disorders (NORD). Infective Endocarditis Accessed 4/11/2022.
2. Pettersson GB, Hussain ST. Current AATS guidelines on surgical treatment of infective endocarditis . Ann Cardiothorac Surg. 2019;8(6):630-644. Accessed 4/11/2022.
3. Prendergast BD, Tornos P. Surgery for Infective Endocarditis: Who and When? 2010;121:1141–1152. Accessed 4/11/2022.